

Vergaderjaar 2020–2021

35 620

Samenvoeging van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis

Nr. 5

VERSLAG

Vastgesteld 22 december 2020

De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, belast met het voorbereidend onderzoek van dit wetsvoorstel, heeft de eer als volgt Verslag uit te brengen van haar bevindingen.

Onder het voorbehoud dat de regering op de gestelde vragen en de gemaakte opmerkingen tijdig en genoegzaam zal hebben geantwoord, acht de commissie de openbare beraadslaging over dit wetsvoorstel voldoende voorbereid.

Inhoudsopgave

blz.

1. Inleiding	1
2. Voorgeschiedenis en totstandkoming herindelingsadvies	2
3. Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling	2
4. Naamgeving	4

1. Inleiding

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het wetsvoorstel Samenvoeging van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis. Deze samenvoeging is een initiatief van de hiervoor genoemde gemeenten.

De leden van de CDA-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van het voorliggende wetsvoorstel tot samenvoeging van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis.

De leden van de GroenLinks-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de het voorliggende wetsvoorstel over de herindeling van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint-Hubert en Sint Anthonis. Deze leden constateren dat er in de niet bij de herindeling betrokken gemeenten Grave zorgen zijn.

De leden van de SP-fractie hebben het voornemen tot herindeling gelezen en hebben daarover nog enkele vragen en opmerkingen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben onder dankzegging kennisgenomen van voorliggend voorstel tot samenvoeging van de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis. Genoemde leden zijn door de heldere motivering ervan overtuigd dat sprake is van een goed en zorgvuldig proces waarbij sprake is van lokaal bestuurlijk, maatschappelijk en regionaal bestuurlijk draagvlak. De leden van de ChristenUnie-fractie spreken de hoop uit dat de samenvoeging van gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis bijdraagt aan de bloei van de gemeenschap in deze gemeenten en wensen bewoners en bestuurders daarbij veel succes.

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennis genomen van het wetsvoorstel. Deze leden hebben vragen over het achterwege laten van de gemeenten Grave bij de voorgenomen herindeling.

2. Voorgeschiedenis en totstandkoming herindelingsadvies

De leden van de CDA-fractie constateren, dat het voorliggende wetsvoorstel gebaseerd is op het herindelingsadvies van de betrokken gemeenten en de positieve zienswijze daarop van gedeputeerde staten van de provincie Noord Brabant van 30 juni 2020. In de memorie van toelichting wordt bij herhaling verwezen naar het herindelingsadvies. Daarom zijn deze leden van mening dat het niet juist is, dat het herindelingsadvies met de bijbehorende documenten en de zienswijze van de provincie niet als bijlagen zijn opgenomen bij de memorie van toelichting. Deze leden verzoeken de regering het herindelingsadvies met de bijbehorende documenten en de zienswijze van de provincie alsnog als bijlagen op te nemen bij de nota naar aanleiding van het verslag.

3. Toets aan het Beleidskader gemeentelijke herindeling

3.1. Draagvlak

De leden van de fractie van de SP vragen of er nader kan worden ingegaan op de vraag waarom er geen referendum in de deelnemende gemeenten is gehouden.

3.2. Bestuurskracht

De leden van de SP-fractie vragen of er nader gereflecteerd kan worden over de vraag hoe het kan dat er meer bestuurskracht bij de gemeenten nodig is? Waarom waren zij eerder wel en nu niet meer in staat de taken voor hun inwoners uit te voeren? Welke taken kunnen zij niet meer uitvoeren?

3.3. Regionale samenhang; de positie van Grave

De leden van de VVD-fractie merken op dat tot de regio het «Land van Cuijk» ook de gemeente Grave hoort. Deze gemeente heeft besloten om zich niet bij het herindelingsproces aan te sluiten, maar op termijn wordt dit niet uitgesloten. De leden van de VVD-fractie vragen de regering in te gaan op de bestuurskracht van de gemeente Grave. In hoeverre laat die bestuurskracht en de financiële situatie van deze gemeente het toe dat Grave zelfstandig blijft? Zij vragen de regering daar de gevolgen van het faillissement van de scheepswerf voor de gemeente bij te betrekken. Zie daarvoor de brief van 20 december 2020 van de fracties van het CDA, Verenigd Progressief Grave, D66 en Liberaal LVC Grave. Overigens vragen

de leden van de VVD-fractie om in het kader van dit wetsvoorstel in te gaan op de inhoud van deze brief, opdat deze leden die reactie bij hun oordeelsvorming over het wetsvoorstel kunnen betrekken. Bij het onderhavige voorstel voor herindeling is het aspect «duurzaamheid» van een herindeling aan de orde. Waarom zou deze herindeling niet met een jaar uitgesteld kunnen worden? Dat geeft de gemeente Grave de gelegenheid om een referendum te organiseren. De leden van de VVD-fractie vragen de regering nog eens in te gaan op het aspect van duurzaamheid van de onderhavige herindeling en daarbij de volgende vragen te betrekken. Wat zijn de nadelen van een jaar uitstel voor de gemeenten Boxmeer, Cuijk, Mill en Sint Hubert en Sint Anthonis? In hoeverre is de nieuwe gemeente Land van Cuijk duurzaam zonder de gemeente Grave? Gaarne krijgen de leden van de VVD-fractie een reactie van de regering.

De leden van de CDA-fractie hechten eraan, dat de voorgestelde samenvoeging plaatsvindt op initiatief van de betrokken gemeenten zelf. De regering respecteert het besluit van de gemeente Grave om op dit moment bestuurlijk zelfstandig te blijven. Deze leden vragen hoe de regering de financiële positie van de gemeente Grave beoordeelt, nu de provincie Noord-Brabant de meer-jarenbegroting 2021–2024 van Grave heeft afgekeurd. Ook vragen deze leden hoe de regering de zelfstandigheid van de gemeente Grave beoordeelt, als Grave naar verwachting vanaf 1 januari 2022 nagenoeg volledig gebruik zal gaan maken van de ambtelijke organisatie van de gemeente Land van Cuijk.

De leden van de GroenLinks-fractie vragen de regering in haar reactie nader in te gaan op de positie van de gemeente Grave die (vooralsnog) zelfstandig verder gaat. Welke nadelige gevolgen kan de voorgenomen herindeling voor de gemeente Grave hebben? Kan de regering ook ingaan op de brief van de voltallige oppositie van de gemeente Grave die nadrukkelijk aandacht vraagt voor de (kwetsbare) positie van die gemeente?

De leden van de ChristenUnie-fractie vragen de regering aan te geven of, indien uit de peiling in Grave een duidelijke wens naar voren komt tot aansluiting bij de op te richten gemeente Land van Cuijk, 2026 pas het eerste moment zal zijn dat deze aansluiting plaats zal kunnen vinden. Genoemde leden sluiten zich aan bij de oproep van de regering dat alle betrokken gemeenten, in het belang van continuering van de dienstverlening aan de inwoners van Grave, zich in dienen te spannen om hier tijdig goede afspraken over te maken. Zij onderschrijven eveneens dat de continuering van dienstverlening aan de inwoners van Grave primair de verantwoordelijkheid is van het gemeentebestuur van Grave.

De leden van de SGP-fractie vragen of het, zowel vanuit het perspectief van de gemeente Grave als van de nieuwe gemeente Land van Cuijk, wenselijk en verstandig is om het besluit tot deelname van Grave uit te stellen. Hoe beoordeelt de regering opmerkingen van de gemeente in oprichting dat deelname van Grave onvermijdelijk is binnen een duurzame nieuwe situatie? En welk toekomstperspectief ziet de regering voor een zelfstandige gemeente Grave? Is dat een reële optie of is samengaan eigenlijk onvermijdelijk. Deze leden vragen daarbij de recente ontwikkelingen te betrekken van het niet goedkeuren van de begroting en moeizame afstemming over de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente in oprichting.

4. Naamgeving

De leden van de CDA-fractie lezen, dat de gemeenten Boxmeer, Cuijk en Sint Anthonis een interactief proces hebben doorlopen om tot een naam voor de nieuwe gemeente te komen. Deze leden vragen, of het niet verwarrend is dat een gemeente die niet het gehele Land van Cuijk omvat, wel de naam Land van Cuijk draagt. Wordt daarmee vooruitgelopen op een mogelijke volgende gemeentelijke herindeling?

De voorzitter van de commissie,
Ziengs

De adjunct-griffier van de commissie,
Hendrickx